

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך על יסודי

י"א סיון תשע"ד
09 יוני 2014
סימוכין: 11923720

לכבוד
מנהל/ת בית- הספר

שלום רב,

הנדון: היערכות להפעלת תכנית אל"ה - שנה"ל תשע"ה

תכנית אל"ה, המיועדת לתלמידים מתקשים, מהווה תשתית פדגוגית וארגונית ליישום יעד ההכלה (ראה- מתנ"ה, אתר האגף לחינוך על- יסודי, משרד החינוך).

כדי להיערך להפעלה מיטבית של התכנית, יש לפעול עפ"י עקרונות התכנית, המפורטים באתר אגף א' חינוך על- יסודי, אתר משרד החינוך:

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/HighSchool/YaadAcala>

תנאי להפעלת התכנית בבית הספר ולהצלחתה הוא עבודה עפ"י ההנחיות. על מנהל/ת ביה"ס לחשוף את התכנית בפני כל צוות ביה"ס כחלק מתפיסה חינוכית המתייחסת לשונות ולמתן מענה לתלמידים בעלי צרכים מגוונים.

1. תפקיד המת"ל/ית (מורה מעריכת תפקודי למידה) בביה"ס והעסקתה במסגרת אופק חדש

לאור כניסת כל חטיבות הביניים לרפורמת "אופק חדש" והשינוי במבנה משרתם של המורים, מובאות להלן הנחיות המתייחסות לתפקידה ולמבנה משרתה של המת"ל/ית בבית- הספר.

תפקיד המת"ל/ית הוא ללוות את כל תהליכי העבודה הכרוכים בהתאמת ההוראה לתלמידים המתקשים, להדריך את המורים בדרכי ההוראה הנדרשות לקידום התלמידים המתקשים ולהכלתם בבית- הספר ולהוביל את תכנית אל"ה בביה"ס.

עליה לקדם את הלמידה המשמעותית בבית- הספר תוך ליווי כל המהלכים הפדגוגיים כמפורט להלן:

- ✓ הטמעה מערכתית של התכנית בבית- הספר תוך חיבור ליעד ההכלה ולתכניות נוספות לקידום תלמידים מתקשים הפועלות בביה"ס.
- ✓ שותפות ומעורבות פעילה בצוות הרב- מקצועי הבית ספרי.
- ✓ ליווי תהליך מיפוי התלמידים בשכבת כיתות ז'.
- ✓ שותפות בבניית קבוצות למידה לתלמידים שאותרו כמתקשים במבדק עמי"ת.
- ✓ בניית תכניות עבודה קבוצתיות ופרטניות לתלמידים המתקשים בעקבות הממצאים ובהתאם להחלטות הצוות הרב- מקצועי הבית- ספרי.
- ✓ הדרכת מורים לדרכי הוראה וטיפול בתלמידים המתקשים בהתאם לתכנית העבודה שנבנתה עבורם, תוך הדגמת תהליכים ודגמי הוראה בפועל.
- ✓ הוראה של קבוצות תלמידים והערכה ממוקדת של תפקודי למידה לאותם תלמידים מקרב אלה שאותרו במיפוי, לגביהם קיים צורך במידע נוסף.
- ✓ מעקב אחר התקדמות התלמידים המתקשים ולקווי הלמידה בעקבות תכניות ההתערבות (תיעוד מלא של כל התהליך במסגרת תיק תלמיד).
- ✓ ניהול הידע והמידע המצטבר על תפקודו של התלמיד באופן מובנה וסדיר באמצעות תיק תלמיד.

משאבים

להפעלת התכנית כנדרש, בית הספר מקבל 6 ש"ש לכל היותר מאגף א' חינוך על-יסודי ו/או מהמחוז.

1. על מנהל/ת בית- הספר להקצות 6 ש"ש לעבודת המת"לית בבית- הספר, כמפורט להלן.

2. העבודה הפרטנית של המורים המלמדים בתכנית אל"ה עם קבוצות התלמידים, מתבצעת במסגרת השעות הפרטניות המובנות במשרתם באופן חדש. על המנהל/ת להקצות לפחות 6 ש"ש פרטניות מתקן בית- הספר לצורך הנ"ל.

המחוז רשאי להחליט על הקצאת שעות פרטניות גבוהה יותר ע"י בתי הספר והפעלה של התכנית בהיקף שעות רחב יותר.

שבוע העבודה של מת"לית במשרה מלאה באופן חדש

המת"לית הינה בראש ובראשונה מורה בצוות בית- הספר. סה"כ שבוע עבודתה בהיקף משרה של 100% כולל 36 שעות שבועיות, כולן בין כותלי ביה"ס, כדלהלן:

23 שעות פרונטליות, 4 שעות פרטניות בקבוצות של עד 5 תלמידים כמתחייב עפ"י ההסכם, 9 שעות שהייה.

6 ש"ש ממשרה זו מוקדשות לעבודתה כמת"לית, והן נגזרות מסך השעות הפרונטליות באופן הבא:

4 ש"ש – הוראה לתלמידים בקבוצות של עד 8 תלמידים (מסך השעות הפרונטליות).
הוראה של קבוצות תלמידים וביצוע הערכה ממוקדת של תפקודי למידה.

2 ש"ש- הנחיית המורים (מסך השעות פרונטליות):

הנחיית המורים בהתאמת תהליכי ההוראה לתלמידים המתקשים, תוך הדגמת תהליכי הוראה מותאמים למורים והוראה שיתופית בכיתות. תהליכי ההוראה נבנים בתיאום עם מורה הכיתה. ההנחיה מיועדת לכלל המורים בבית- הספר, לרבות הנחית המורים המלמדים בתכנית אל"ה.

נושאי ההנחיה:

- אסטרטגיות הוראה כפתרונות להתמודדות עם תלמידים מתקשים ול"ל בכיתה מלאה ובקבוצות
- אסטרטגיות למידה המאפשרות התקדמות בהישגים ופיתוח לומד עצמאי
- עבודה דיפרנציאלית בכיתה מלאה
- בניית תכניות הוראה מותאמות מבוססות נתונים
- ליווי המורים המשתתפים בהשתלמות המורים המתקשבת מטעם האגף לחינוך על-יסודי

את מטלותיה הנוספות המפורטות להלן מבצעת המת"לית בשעות שהייה, בהיקף של שעה אחת לפחות:

- איתור תלמידים מתקשים
- עיבוד נתוני מיפוי ונתונים מאבחונים
- תיעוד בתיקי תלמיד

מבנה שבוע העבודה למת"לית העובדת במשרה חלקית, יבנה בהתאם לחלקיות משרתה.

במסגרת תפקידה, משתתפת המת"לית לאורך שנת הלימודים בפיתוח מקצועי ארצי מטעם אגף א' חינוך על-יסודי ובמפגשי עבודה במחוז (פרטים ישלחו בהמשך).

2. תהליכי הפיתוח המקצועי בשנה"ל תשע"ה:

הדרכה מחוזית (מפגשי הדרכה)

כל ב"ס הפועל בתכנית ילווה ע"י מדריכה מחוזית. ההדרכה מתבצעת עם הצוותים החינוכיים במועדים קבועים אותם יש לתאם עם המדריכה. המדריכה המחוזית מובילה ומנחה את קבוצת המורים המשתתפים בהשתלמות המתקשבת. המדריכה המחוזית מקיימת לפחות שני מפגשי עבודה עם קבוצת המת"ליות במחוז במהלך שנה"ל (בשעות אחה"צ). נוכחות המת"לית במפגשים הינה חובה.

יום ההדרכה בתכנית אל"ה- יום רביעי.
יש לדאוג שיום העבודה של המת"לית תואם ליום ההדרכה בב"ה"ס.

השתלמויות למת"ליות ולמורים

ההשתתפות בהשתלמויות הינה חובה. ההשתלמויות מוכרות במסגרת "אופק חדש". במסגרת ההיערכות הבית ספרית, יש להקפיד ולשבץ מורים שונים להשתלמויות השונות (אל"ה, אופק חדש, השתלמויות בתחומי הדעת, אחר) כדי לא ליצור עומס יתר.

השתלמות מת"ליות:

כל מת"לית משתתפת בהשתלמות ארצית המלווה את התכנית מטעם אגף א' חינוך על-יסודי. ההשתלמות מתקיימת לאורך שנת הלימודים.

היקף ההשתלמות: בשנה"ל תשע"ה תפתחנה 2 השתלמויות. השתלמות למת"ליות בדרגות 1-6 והשתלמות למת"ליות בדרגות 7-9. היקף ההשתלמות על פי סוג ההשתלמות.

פרטים אודות ההשתלמות ימסרו בהמשך.

השתלמות מתוקשבת (למידה מרחוק) למורים במסגרת תכנית אל"ה:

- בשנה"ל תשע"ה יתקיימו השתלמויות מתוקשבות (למידה מרחוק) למורים מבתי"ס שבתכנית אל"ה:
- השתלמות ברמת מבואות- מיועדת למורים המשתלמים לראשונה בתשע"ה- בהיקף 30 שעות.
 - השתלמות ברמת העמקה- מיועדת למורים שלמדו את השתלמות המבואות בתשע"ד- בהיקף של 30 שעות.

ההשתלמות המתוקשבת מיועדת למורים בדרגות 1-6 ב"אופק חדש".

מטרות ההשתלמות הן:

- להרחיב ולהעמיק את הידע של המורים בתחום קשיי למידה ולקויות למידה.
- להקנות למורים אסטרטגיות ומיומנויות הוראה לקידום תלמידים מתקשים ולקווי למידה בתחומי הדעת הנלמדים במסגרת תכנית אל"ה.

ההשתלמות תכלול הקניית ידע ויישום בעבודת המורה עם תלמידיו,

על מנהל/ת ביה"ס להפנות **שני מורים** מב"ה"ס, מתחומי הדעת עתירי המלל.

מורים שעובדים במסגרת תכנית אל"ה, נדרשים להשתלם בהשתלמות המתוקשבת על שני חלקיה- מבואות והעמקה.

ניתן להפנות מורים נוספים מהצוות החינוכי, אשר עובדים עם תלמידים מתקשים בקבוצות קטנות ובמהלך ההוראה משתמשים בטקסטים מסוגות שונות.

על המורה המשתלם/ת לעמוד בתנאים הבאים:

- נגישות למחשב ולרשת אינטרנט, רמקולים/אוזניות ומיקרופון. רוחב פס: MB1.5 לפחות
- דפדפן: Internet Explorer 6.0 ומעלה או Firefox Mozilla
- התמצאות בסיסית בשימוש באינטרנט, בדואר אלקטרוני ובסביבת ה- Office
- כתובת דוא"ל פעילה
- פינוי זמן קבוע למספר מפגשים מתוך ההשתלמות אשר יתקיימו באופן סינכרוני (כל המשתלמים ישתתפו בשיעור בו זמנית, בד"כ בשעות הערב, כל מורה מביתו או מעמדת מחשב זמינה לו).
- השתתפות פעילה במפגשים א-סינכרוניים (כל משתלם ילמד באופן עצמאי בזמנו החופשי את השעורים הנמצאים באתר הקורס). לכל יחידה וירטואלית תוגדר מראש מסגרת זמנים, בה המשתלם יתבקש לעמוד.
- הגשת מטלות ביצוע לאורך הקורס, בהן מיישם המורה את הנלמד בשיעוריו במסגרת תכנית אל"ה וכן הגשת מטלת סיכום, בהתאם ללו"ז המפורט בהשתלמות.

פרטים נוספים אודות ההשתלמות יפורסמו בהמשך.
נא מסור/י פרטים אלה למורים המשתלמים מבית ספרך.

מצ"ב מכתב אודות מבדק עמי"ת.

אני מאחלת לך ולצוות בית-הספר הצלחה בעבודתכם החינוכית.

בכבוד רב,

גב' דס' בארי

מנהלת אגף א' לחינוך על יסודי

העתק:

מר אריאל לוי, סמנכ"ל בכיר ומנהל המינהל הפדגוגי

מנהל/ות מחוזות

מר עבדאללה חטיב, מנהל האגף לחינוך לערבים

ד"ר מוחמד אלהיב, ממונה על החינוך הבדואי

מר מוהנא פארס, ממונה על המגזר הדרוזי

מר רוני דיין, מנהל גף יישומי מחשב בחינוך, מינהל מדע וטכנולוגיה

מפקחים/ות רפרנטים/ות לתכנית אל"ה

אמירה בהט, מרכזת תחום טיפול בפרט אגף א' לחינוך על יסודי

נירית שאולוף, תמר לוי- רייך- מדריכות ארציות לתכנית אל"ה

מדריכות מחוזיות לתכנית אל"ה